

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤ΄
ΕΝΟΤΗΤΑ 11- Συγγενικές σχέσεις

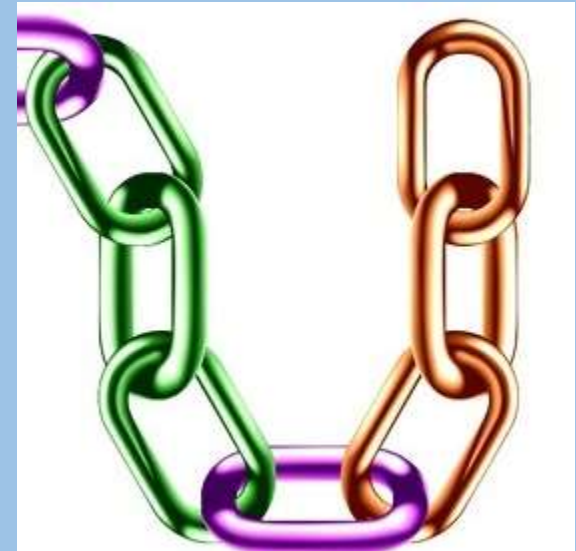
Σύνδεση προτάσεων
Επανάληψη

κύρια + δευτερεύουσα

δευτερεύουσα + κύρια

δευτερεύουσα + δευτερεύουσα

κύρια + κύρια

Με πόσους τρόπους συνδέονται οι προτάσεις;

Οι προτάσεις συνδέονται με τρεις τρόπους μεταξύ τους:

1. με **ασύνδετο** σχήμα

2. με **παρατακτική** σύνδεση

3. με **υποτακτική** σύνδεση

Ασύνδετο σχήμα

Στο **ασύνδετο σχήμα** οι προτάσεις δε συνδέονται μεταξύ τους· απλώς μπαίνει η μία δίπλα στην άλλη και χωρίζονται με **κόμμα**.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Τα παιδιά διάβασαν, ζωγράφισαν, μαγείρεψαν.

Πήγα στο κέντρο της πόλης να ψωνίσω, να ταχυδρομήσω ένα γράμμα, να πάρω λεφτά από την τράπεζα.

Παρατακτική σύνδεση

Στην παρατακτική σύνδεση οι προτάσεις παρατάσσονται, δηλ. μπαίνουν η μία δίπλα στην άλλη, και συνδέονται μεταξύ τους με παρατακτικούς συνδέσμους.

Παρατακτικοί σύνδεσμοι

Συμπλεκτικοί: και/κι, ούτε, μήτε

Διαζευκτικοί ή διαχωριστικοί: ή, είτε

Αντιθετικοί: αλλά, μα, όμως, ωστόσο, ενώ

Συμπερασματικοί: άρα, επομένως, οπότε

Επεξηγηματικός: δηλαδή

Στην παρατακτική σύνδεση ενώνονται **ισοδύναμες** προτάσεις, δηλαδή: **κύριες + κύριες ή δευτερεύουσες + δευτερεύουσες**

- κύρια + κύρια, π.χ. Πήγα στο πάρκο και συνάντησα τους φίλους μου εκεί.
- δευτερεύουσα + δευτερεύουσα, π.χ. Πρέπει να διαβάσεις και να πας για ύπνο νωρίς.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Είτε φύγεις **είτε** μείνεις το ίδιο είναι για μένα.

Θα πάτε στον κινηματογράφο **ή** θα μείνετε στο σπίτι;

Έφαγε τόσο πολύ, **οπότε** πόνεσε την κοιλιά του.

Ούτε να τον πάρεις στο τηλέφωνο **ούτε** να του ξαναμιλήσεις.

Μελετά λίγο **ωστόσο** είναι καλός μαθητής.

Υποτακτική σύνδεση

Στην **υποτακτική σύνδεση** μια δευτερεύουσα πρόταση **υποτάσσεται** σε μια κύρια πρόταση ή σε μια άλλη δευτερεύουσα πρόταση. Οι προτάσεις **συνδέονται με τους υποτακτικούς συνδέσμους**.

Υποτακτικοί σύνδεσμοι

Χρονικοί: καθώς, όταν, ενώ, σαν, μόλις, ώσπου, πριν

Αιτιολογικοί: διότι, γιατί, επειδή, αφού

Υποθετικοί: αν, εάν

Τελικοί: να, για να

Ειδικοί: ότι, πως

Εναντιωματικοί: μολονότι, παρόλο που, αν και

Ενδιαστικοί: μην, μήπως

Αποτελεσματικοί: ώστε, που

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Τον χαιρέτησα **όταν** τον είδα.

Νιώθαμε πολύ περήφανοι, **διότι** ο αδερφός μου βραβεύτηκε.

Αν καμιά φορά έχεις ανάγκη να μιλήσεις, έλα σε μένα.

Δεν ταιριάζουν πολύ, **αν και** είναι αδέρφια.

Άνοιξε την κουρτίνα **να** μπει φως στο δωμάτιο.

Φοβάμαι **μήπως** δεν τα καταφέρω στους αγώνες.

Ένωσε τόση ντροπή, **που** έφυγε αμέσως.

Ασκήσεις επανάληψης

Σημείωσε το είδος της πρότασης:
**εναντιωματική, χρονική, αποτελεσματική, τελική, αιτιολογική,
υποθετική**

Όποτε ερχόταν στην πόλη μου, με επισκεπτόταν. **Χρονική**

Αν σου αρέσει, πάρε το. **υποθετική**

Κουράστηκε πολύ, **ώστε** έπεσε νωρίς για ύπνο. **Αποτελεσματική**

Ξεκίνησε νωρίς, **για να** φτάσει έγκαιρα. **τελική**

Παρόλο που κουράστηκε, συνέχισε τον αγώνα. **εναντιωματική.**

Γέλασαν με την ψυχή τους **καθώς** τους φάνηκε αστεία η ιστορία.
αιτιολογική

Διάλεξε τον κατάλληλο αντιθετικό σύνδεσμο από την παρένθεση.

Φόρεσε βαριά ρούχα, (ωστόσο, αλλιώς, παρά)
κρύωνε.

Κοιμήθηκα στον κινηματογράφο, (ωστόσο, παρόλο,
παρά) που η ταινία είχε ενδιαφέρον.

Μπορείς να μπεις μέσα, (ωστόσο, παρόλο, μόνο)
βγάλε τα λερωμένα παπούτσια σου.

Δεν κάνει τίποτα άλλο, (αλλά, παρόλο, παρά) να παίζει
όλη μέρα ηλεκτρονικά παιχνίδια.

Προχώρησε προ το δάσος, (αλλά, παρόλο, αλλιώς) ένας
ήχος τον έκανε να οπισθοχωρήσει.

Βρες το είδος της σύνδεσης των προτάσεων: Π=παρατακτική,
Υ=υποτακτική, Α=ασύνδετο σχήμα

Έκανα πολλές προσπάθειες **ωστόσο** δεν τον έπεισα. Π

Σύνταξε το γράμμα, **το έβαλε στον φάκελο**, **το ταχυδρόμησε**. Α

Δεν μιλάμε **όταν** τρώμε. Υ

Είναι πολύ χαρούμενος, **επειδή** θα επισκεφθεί το Τρόδος. Υ

Θα επιστρέψουμε πίσω, **αν** δεν νιώθεις καλά. Υ

Ούτε παίξαμε **ούτε** χαρήκαμε. Π

Αν και φοβόταν, δεν το έδειχνε. Υ

Θα περάσω από το σπίτι σου **μόλις** έχω χρόνο. Υ

Τον βράβευσαν **και** ο κόσμος τον χειροκρότησε. Π

Σύνδεσε τις προτάσεις όπως ζητά η παρένθεση.

Συνεργάστηκα με την
Παυλίνα. (Υ)

Φτάσαμε στην εξοχή. (Π)

Θα χτυπήσεις άσχημα. (Υ)

Πήρε τα κλειδιά. (Α)

Φάγαμε με όρεξη. (Υ)

Μπήκε στο αυτοκίνητο.

Έφυγε βιαστικός.

Δεν κρατάς το τιμόνι.

Είμαστεν συμμαθητές.

Το φαγητό ήταν πολύ
νόστιμο.

Μυρίσαμε τις μυρωδιές
της άνοιξης.

Συνεργάστηκα με την Παυλίνα **όταν** είμασταν συμμαθητές.

Φτάσαμε στην εξοχή **και** μυρίσαμε τις μυρωδιές της άνοιξης.

Θα χτυπήσεις άσχημα, **αν** δεν κρατάς το τιμόνι.

Πήρε τα κλειδιά, μπήκε στο αυτοκίνητο, έφυγε βιαστικός.

Φάγαμε με όρεξη, **διότι** το φαγητό ήταν νόστιμο.